

De Nederlandse economen top-30

In de twaalfde Nederlandse economen top-30 is Tinbergen van de eerste plaats verdrongen. Voor het eerst komt er ook een vrouw in de ranglijst voor.

Dit is de twaalfde aflevering van de Nederlandse economen top-30, de ranglijst van meest geciteerde Nederlandse economen. In 1981 is J.J. van Duijn in *ESB* met deze lijst begonnen, later is het werk door anderen van hem overgenomen. Het gaat in de top-30 om citatie-analyse, dat wil zeggen dat wordt geteld hoe vaak iemands wetenschappelijke werk door vakgenoten wordt geciteerd in internationaal erkende tijdschriften. Hierbij kunnen allerlei soorten publicaties (boeken, tijdschriftartikelen, congrespapers), verspreid over iemands gehele wetenschappelijke loopbaan, citaties opleveren. De citatie-analyse geeft geen beeld van iemands wetenschappelijke productie, maar van de mate waarin iemands werk door anderen het vermelden waard is geacht. Hóe de geciteerde auteur wordt genoemd – met grote waardering of diepe verachting – maakt voor de citatie-analyse niet uit; alleen het feit dat men wordt genoemd telt. Behalve *ESB* publiceert ook *Intermediair* jaarlijks een ranglijst van Nederlandse economen. In deze lijst gaat het om de wetenschappelijke productie van Nederlandse economen. Hierbij wordt het aantal pagina's geteld dat Nederlandse economen met een artikel in internationaal erkende tijdschriften hebben weten te veroveren. Daarbij vindt een weging plaats naar de status van het tijdschrift; artikelen in toptijdschriften tellen zwaarder dan die in tijdschriften van minder allure. Tevens vindt een correctie plaats voor de omvang van de bladspiegel. De economen top-40, die meer dan tien jaar in *Intermediair* is verschenen, is dit jaar wegens tijdgebrek afgeslankt tot een top-20, terwijl bovendien het aantal meetellende tijdschriften sterk is beperkt¹. De top-30 van *ESB* is, ondanks tijdgebrek, qua opzet niet gewijzigd.

Methode

Zoals gezegd gaat het bij citatie-analyse om het aantal malen dat een auteur wordt geciteerd. De top-30 wordt samengesteld door alle citaties die iemand in de laatste vijf jaar heeft gehaald bij elkaar op de tellen. De bron waaraan het aantal waargenomen citaties wordt ontleend, is de *Social Sciences Citation Index* (SSCI). De SSCI brengt jaarlijks drie dikke telefoonboeken uit, met alle citaties in circa 1500 gerenommeerde internationale tijdschriften in de sociale wetenschappen. Per geciteerde auteur wordt weergegeven naar welke artikelen of boeken is verwezen en waar het citaat te vinden is. Van de 1500 tijdschriften liggen er ongeveer 150 op het terrein van de economie. Daaronder bevinden zich drie in Nederland uitgegeven tijdschriften: *De Economist*, het *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie* en de *European Economic Review*. *ESB* telt voor de SSCI niet mee als bron van citaties, wel komt het af en toe voor dat er naar artikelen in *ESB* wordt verwezen. Uiteraard zijn het dan meestal Nederlandse auteurs die een *ESB*-artikel aanhalen. Bij het tellen van de citaten zijn er enkele beperkingen. Verwijzingen naar eigen werk, boekbesprekingen en review-artikelen tellen niet mee. Voorts tellen verwijzingen naar verschillende artikelen en/of boeken van een auteur in dezelfde publicatie slechts als één citaat. Het gaat in de top-30 om Nederlandse economen. Daarmee worden bedoeld economen van Nederlandse origine die in Nederland werkzaam zijn. Het laatste criterium is indertijd door Van Duijn geïntroduceerd omdat werd aangenomen dat het voor een in Nederland werkende Nederlandse econoom veel moeilijker zou zijn om met een artikel in een meestal Brits of Amerikaans tijdschrift door te dringen dan voor een Ameri-

kaanse econoom van Nederlandse afkomst. Daarnaast was een overweging dat reeds lang uit Nederland vertrokken economen als Theil en Houthakker, die in de VS furore hebben gemaakt, nauwelijks meer als Nederlandse economen kunnen worden beschouwd.

Ook buitenlandse economen die in Nederland werkzaam zijn, komen niet in aanmerking voor een plaats op de ranglijst. Dit betekent dat economen als Ellman en Frank uit Amsterdam, Maddison uit Groningen en Paelinck uit Rotterdam, die zeker een plaats op de lijst zouden verdienen, van mededinging zijn uitgesloten. Door het steeds internationaler wordende karakter van de beoefening van de economische wetenschap is deze 'nationalistische' benadering moeilijker verdedigbaar geworden. Terwille van de consistentie met eerdere lijsten is evenwel aan de eis van Nederlandschap vastgehouden.

Een ander belangrijk criterium is dat het op de lijst moet gaan om economen. In de oorspronkelijke opzet werd dat beperkt tot algemeen economen en econometristen; bedrijfs-economen bleven buiten beschouwing (Nederlandse bedrijfseconomen publiceerden trouwens ook nauwelijks in de tijdschriften die in de SSCI meetellen). Op bepaalde deelgebieden, zoals de financieringstheorie en de economische organisatie-theorie, zijn de algemene en de bedrijfseconomie echter steeds meer naar elkaar toegegroeid en is het traditionele onderscheid niet zinvol meer. Om die reden werd enkele jaren geleden de Rotterdamse bedrijfseconoom Spronk (vakgroep Financiering en belegging) reeds tot de lijst toegelaten. Er blijft echter een element van willekeur in zitten dat de ene groep economen wel en de andere niet mag meedoen. Daarom is besloten dat van nu af aan alle Nederlandse economen die tot de SSCI zijn doorgedrongen, ongeacht of ze nu bedrijfseconoom, algemeen econoom of wat voor econoom dan ook zijn, voor een plaats in de top-30 in aanmerking kunnen komen. Dit heeft een zeer belangrijke consequentie voor de lijst, zoals hieronder zal blijken.

1. P.R. van Ostende, *Intermediair* economen top-20, *Intermediair*, 11 december 1992, blz. 11.

De top-30

Vanaf de eerste aflevering van de top-30 heeft Tinbergen onbedreigd de lijst aangevoerd. Aanvankelijk liet hij met ongeveer vijfmaal zoveel citaties als de nummer twee de concurrentie mijlenver achter zich, maar geleidelijk aan kropen de achtervolgers dichterbij. Vermoedelijk zou hij binnen enkele jaren het lijstaanvoerschap aan de jongere generatie hebben moeten overdragen. Echter doordat nu alle soorten economen zich voor een plaats op de lijst kunnen kwalificeren, is er een nieuwe ster aan het firmament verschenen, die zelfs Tinbergen verdringt. Het is de Limburgse econoom² en organisatiesdeskundige G. Hofstede, die is verbonden aan de vakgroep Bedrijfs-economie van de Rijksuniversiteit Limburg. Hofstede houdt zich bezig met het onderzoek naar de invloed van cultuur op het functioneren van organisaties en economieën³. Met zijn boek *Culture's consequences; international differences in work-related values* en vele verwante artikelen

heeft hij zich op dit terrein grote internationale faam verworven. Met 431 citaties staat hij eenzaam aan de nationale top (zie tabel 1). Daarnaast is er een tweede, nieuwe naam in de top van de ranglijst. Na Tinbergen, op nummer twee, verschijnt daar S. van Wijnbergen. Van Wijnbergen is een Nederlandse econoom die een jaar of tien geleden naar de Wereldbank is vertrokken en daar met talrijke internationale publicaties naam heeft gemaakt. Onlangs heeft hij zijn baan bij de Wereldbank echter verruild voor een leerstoel aan de Universiteit van Amsterdam. Met 178 citaties verzekert hij zich van een stevige derde plaats. Tegenover terugkeer van talent staat vertrek. De nummer twee van vorig jaar, A.P. Barten, is na enkele jaren het directeurschap te hebben bekleed van het CentER van de KU Brabant, weer full-time teruggekeerd naar Leuven, waar hij sinds jaar en dag aan de Katholieke Universiteit doceert. Daarmee verdwijnt hij uit de Nederlandse top-30.

G. Hofstede, de nieuwe nummer één

De nummer vier van de lijst, P. Nijkamp, is een oude bekende. Afgezien van de twee jaar waarin Barten hem verdrong, heeft hij altijd als tweede achter Tinbergen gestaan. Dat zou ook nu het geval zijn geweest als Hofstede en Van Wijnbergen niet als nieuwe namen in de lijst waren verschenen.

De nummers vijf, zes en zeven, Magnus, Van Damme en Van der Ploeg, zijn typische vertegenwoordigers van de groeiende groep relatief jonge economen die in het buitenland carrière hebben gemaakt en daarna naar Nederland zijn teruggekeerd. Elk van hen heeft in het afgelopen jaar weer meer punten verzameld dan in het jaar ervoor. De nummers acht en negen, Van Duijn en Van Praag, behoren wetenschappelijk gezien tot de oudere generatie, die nog altijd geducht meetelt, maar toch langzaam wat terrein verliest.

De snelste stijger van dit jaar is A.L. Bovenberg, ook zo'n jonge econoom die na een buitenlandse carrière (bij het IMF) naar Nederland is teruggekeerd. Nadat hij vorig jaar op 30 de ranglijst binnenkwam, rukt hij nu op naar de negentiende plaats. Een verdere stijging ligt in het verschiet. Bovenberg is zowel verbonden aan het

2. Hofstede is geen econoom in de zuivere betekenis van het woord (daarom is hij in het verleden ook niet meegeteld). Hij heeft werktuigbouwkunde gestudeerd in Delft, is gepromoveerd op een onderwerp op het terrein van de organisatiepsychologie en heeft zich daarna toegelegd op de vergelijkende studie van organisatieculturen.

3. Om een indruk te krijgen van het werk van Hofstede, zie G. Hofstede en M.H. Bond, Confucius en economische groei, *ESB*, 7 februari 1990, blz. 128 e.v.

Tabel 1. Top-30 1992 (citaties in de jaren 1987-1991)^a

			Instelling	Citaties	Hoogste notering
1.	(-)	G. Hofstede	RL	431	1 (1992)
2.	(1)	J. Tinbergen	emer.	230	1 (1981-1991)
3.	(-)	S. van Wijnbergen	UvA	178	3 (1992)
4.	(3)	P. Nijkamp	VU	115	2 (1981-1988)
5.	(4)	J.R. Magnus	KUB	71	4 (1991)
	(6)	E.E.C. van Damme	KUB	71	5 (1992)
7.	(7)	F. van der Ploeg	UvA	62	7 (1991-1992)
8.	(5)	J.J. van Duijn	Robeco/UvA	59	3 (1986-1988)
9.	(9)	B.M.S. van Praag	SEO	58	3 (1984-1985)
10.	(15)	A. Kapteyn	KUB	52	5 (1988)
11.	(8)	J.F. Kiviet	UvA	48	8 (1991)
	(12)	J. Pelkmans	Euroscop	48	11 (1992)
13.	(13)	W.F. van Raaij	EUR	46	9 (1985-1986)
14.	(14)	T. Kloek	EUR	43	6 (1985)
15.	(11)	J.S. Cramer	UvA	37	4 (1981)
	(21)	W.P.M.M. van de Ven	EUR	37	15 (1992)
	(-)	A. Hagenaars	EUR	37	15 (1992)
18.	(30)	A.L. Bovenberg	KUB/EUR	36	19 (1992)
19.	(16)	L.H. Klaassen	emer.	35	5 (1981, 1983)
20.	(19)	W.J. Keller	CBS/VU	34	19 (1991)
	(-)	G. Ridder	VU	34	21 (1992)
22.	(10)	C.P.A. Bartels	BuroBartels	31	7 (1988, 1990)
23.	(-)	C.C.P. Wolff	RL	29	24 (1992)
24.	(18)	J. Pen	emer./RUG	27	3 (1981-1983)
	(20)	A.H.G. Rinnooy Kan	VNO	27	18 (1990)
26.	(17)	L. van den Berg	EUR	26	13 (1990)
27.	(-)	P. Kooreman	LUW	25	28 (1992)
28.	(28)	J.G. Lambooij	UvA	24	27 (1981, 1990)
29.	(22)	P. Rietveld	VU	23	9 (1988)
	(26)	A. Knoester	KUN	23	26 (1991)
	(30)	S. Cnossen	EUR	23	29 (1988)

a. Tussen haakjes de klassering vorig jaar.

Tabel 2. De top-10 in 1991

	Instelling	Cit.
1. (→) G. Hofstede	RL	121
2. (1) J. Tinbergen	emer.	60
3. (→) S. van Wijnbergen	UvA	40
4. (3) P. Nijkamp	VU	27
5. (→) B.M.S. van Praag	SEO	27
6. (4) E.E.C. van Damme	KUB	23
7. (→) A. Kapteyn	KUB	23
8. (5) F. van der Ploeg	UvA	19
9. (6) J.R. Magnus	KUB	17
10. (→) T. Kloek	EUR	15
(→) W.F. van Raaij	EUR	15

CentER van de KU Brabant als aan het twee jaar geleden opgerichte Onderzoeks Centrum voor Financieel-Economisch Beleid (OCFEB) in Rotterdam.

Opvallend in de top-30 van dit jaar is het grote aantal nieuwe binnenkomers. Naast Hofstede en Van Wijnbergen verschijnen Hagenaars, Ridder, Wolff en Kooreman voor het eerst op de lijst. Van hen had Hagenaars al eerder een plaats op de lijst verdiend; zij was echter nog niet als top-econome ontdekt. Een excuus aan haar is op zijn plaats. Mevr. Hagenaars is tevens de eerste vrouwelijke econoom die in het mannenbastion van top-economen doordringt. Dit is een felicitatie waard. Dat vele zusters haar mogen volgen!

Tegenover de nieuwe binnenkomers staan uiteraard de namen van degenen die van de lijst zijn verdwenen. Bomhoff, Fase, Linnemann, Bierens (naar Dallas vertrokken) en Kooiman hebben het veld moeten ruimen voor nieuw talent.

In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt er geen afzonderlijke lijst gepresenteerd van internationale citaties. Voor deze lijst werden alleen citaties in een buitenlands tijdschrift of citaties door een buitenlander in een Nederlands tijdschrift meegeteld. Het idee hierachter was dat dergelijke internationale citaties moeilijker te ver-

Tabel 3. Tipparade 1992

	Instelling	Cit.
1. G. Hofstede	RL	71
2. P. Nijkamp	VU	30
S. van Wijnbergen	UvA	30
4. J. Tinbergen	emer.	27
5. F. van der Ploeg	UvA	24
6. A.L. Bovenberg	KUB/EUR	12
J. Pelkmans	Eurocoop	12
8. J.R. Magnus	KUB	11
E.E.C. van Damme	KUB	11
10. T.M.M. Verhallen	KUB	10

krijgen en dus gewichtiger zijn dan citaties door landgenoten in een binnenlands tijdschrift. Dat zal wel zo zijn, maar het blijkt dat de rangorde op de lijst van internationale citaties maar weinig afwijkt van de top-30 waarop alle citaties zijn meegeteld.

De top-10 in 1991

Zoals beschreven telt de top-30 citaties over een periode van vijf jaar. Maar wie werden er in het afgelopen jaar het meest geciteerd? De top-10 van meest geciteerde Nederlandse economen in 1991 is weergegeven in tabel 2. Opvallend genoeg staan negen van de tien hoogst genoteerden in de top-30 over de afgelopen vijf jaar ook in deze lijst. Er is dus sprake van een grote continuïteit. Alleen Van Duijn valt buiten de boot; voor hem ligt een verdere daling in het verschiet.

Tipparade 1992

De tipparade is de top-10 over de eerste acht maanden van 1992 (zie tabel 3). Het meest opmerkelijke is dat Tinbergen flink terugvalt. Naast de bekende koplopers zijn Bovenberg, Pelkmans en Verhallen bezig aan een goed citatenjaar.

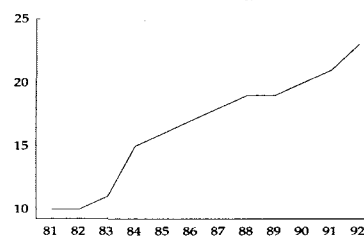
Opvallende ontwikkelingen

Vergelikt men de resultaten van de top-30 naar instelling, dan valt vooral de sterke positie van de Katholieke Universiteit Brabant op. Op de eerste lijst, elf jaar geleden, kwam slechts één Tilburger voor (A.B.T.M. van Schaik op nummer 30). Nu staan er vijf op de lijst, waarvan drie bij de eerste tien. Vóór zijn transfer naar de Universiteit van Amsterdam was ook Van der Ploeg aan de KUB verbonden. De Brabantse opmars heeft direct te maken met de oprichting vier jaar geleden van het CentER, het economische onderzoekscentrum van de KUB. Het CentER is er in zeer korte tijd in geslaagd uit te groeien tot een 'centre of excellence' voor economisch onderzoek in Nederland. Voor zover men het aantal citaties mag beschouwen als maatstaf voor wetenschappelijk succes, heeft het CentER de succesformule zeer goed weten te vinden.

Tegenover het succes van de Tilburgers staat de teleurstellende score van de Groningers. Nu onlangs Ridder naar de VU is vertrokken, blijft de emeritus Pen als eenzame vlaggedrager in het Noorden achter.

Een zeer opvallende ontwikkeling van de laatste jaren is de 'omgekeerde brain drain'. In de afgelopen de-

Figuur 1. Aantal benodigde citaties voor een plaats in de top-30

cennia zijn vele getalenteerde Nederlandse economen naar met name de VS vertrokken om daar een reputatie op te bouwen. Bekende voorbeelden hiervan zijn Theil, Houthakker, Koopmans, Polak en Buitter. De laatste jaren lijkt er echter een omgekeerde ontwikkeling op gang te zijn gekomen: goede Nederlandse economen in het buitenland keren weer naar hun vaderland terug. Voorbeelden hiervan zijn Magnus, Van Damme, Van der Ploeg, Kapteyn, Bovenberg en, als laatste maar niet de minste, Van Wijnbergen die op 1 november jl. aan de UvA is begonnen. Dit is een zeer verheugende ontwikkeling voor het niveau van de economiebeoefening in Nederland. De remigratie van getalenteerde Nederlandse economen brengt niet alleen het niveau van de economiebeoefening in Nederland omhoog, maar jaagt ook het aantal citaties op dat benodigd is om tot de gelederen van de top-30-economen door te dringen. Kon men in 1981 nog met tien citaties volstaan om als nummer 30 achter de top-economen aan te sluiten, thans zijn daarvoor 23 citaties noodzakelijk (zie figuur 1). Dat kan natuurlijk liggen aan veranderde citeer-gebruiken, aan een toename van het aantal tijdschriften dat door de SSCI wordt geteld of aan een explosieve groei van het aantal voetnoten daarin, maar het kan ook duiden op de verbeterde kwaliteit van de economiebeoefening in Nederland dan wel aan een grotere internationale erkenning daarvan. Dat is goed nieuws en een extra aansporing voor al degenen die het ook dit jaar nèt niet gehaald hebben.

L. van der Geest

Hoofdredacteur van ESB en part-time verbonden aan het Onderzoeks Centrum voor Financieel-Economisch Beleid (OCFEB) te Rotterdam. Met dank aan M. Cirpici voor het samenstellen van de tabellen.